ZAKON O ZAŠTITI I DOBROBITI ŽIVOTINjA ("Sl. glasnik RS", br. 111/2008)

ZAKON O ZAŠTITI I DOBROBITI ŽIVOTINjA ("Sl. glasnik RS", br. 111/2008)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se odgovornost ljudi za zaštitu zdravlja životinja u pogledu držanja, smještaja i ishrane, zaštite od mučenja, zaštite životinja za vrijeme ubijanja ili klanja, stresa tokom transporta, zaštite divljih životinja, te odnos prema napuštenim životinjama, kućnim ljubimcima i laboratorijskim životinjama i formiranje komisije za zaštitu i dobrobit životinja.

Član 2

(1) Odredbe ovog zakona odnose se na sve životinje koje imaju razvijena osjetila za nadražaj i nervni sistem za registrovanje nadražaja koji mogu da dovedu do bola.

(2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na druge organizme za koje se ne može sa sigurnošću znati da li imaju svojstva životinje ili ne.

Član 3

Pojedini pojmovi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) **analgezija** je postupak smanjivanja ili isključivanja osjećaja boli kod životinje, bez gubitka svijesti;

b) **anestezija** je postupak isključenja osjetljivosti životinja;

v) **veterinar** je doktor veterinarske medicine ili diplomirani veterinar sa veterinarskom licencom;

g) **eutanazija** je bezbolan način usmrćivanja koji ima za cilj minimalno fizičko i psihičko trpljenje životinje;

d) **životinje za držanje** su životinje koje se drže ili gaje za proizvodnju hrane, odnosno za proizvodnju vune, kože, krzna ili u druge privredne svrhe;

đ) **životinje iz zooloških vrtova** su životinje koje slobodno žive, koje se slobodno izlažu u stalnom objektu najmanje sedam dana u godini, sa izuzetkom cirkusa i trgovina kućnim životinjama;

e) **imalac životinje** je fizičko ili pravno lice koje je vlasnik životinje ili bilo koje drugo lice koje je stalno ili povremeno:

1) vlasnik životinje,

2) odgovorno ili zaduženo za životinju i

3) odgovorno za čuvanje i kontrolu djece koja imaju manje od 16 godina a koja posjeduju životinju, odnosno lice koje se bavi uzgajanjem, zaštitom, upotrebom, upravljanjem, obučavanjem, prevozom ili prodajom životinja;

ž) **izgubljena životinja** je ona životinja koja je napustila imaoca bez njegove volje i on je traži;

z) **korisnik lovišta** je organizacija koja gazduje lovištem;

i) **kućni ljubimci** su psi, domaće mačke, domaće ptice, mali glodari, terarijumske, akvarijumske i druge životinje koje se uzgajaju ili drže radi društva, rekreacije, zaštite ili pomoći čovjeku;

j) **napuštena životinja** je životinja koju je imalac svjesno napustio;

k) **eksperimenti na životinjama** jesu radnje koje se obavljaju na životinjama u naučnoistraživačke i medicinske svrhe, kojima se životinjama prouzrokuju bol, patnja, trajne povrede ili smrt;

l) **omamljivanje** je obavezni postupak prije klanja, koji upotrijebljen na životinji uzrokuje gubitak svijesti i traje dok ne nastupi smrt;

lj) **prevoznik** je fizičko ili pravno lice koje obavlja prevoz živih životinja;

m) **skloništa za životinje** su prostori u kojima se smještaju pronađene (napuštene i izgubljene) životinje na dalju brigu i moguće udomljavanje i

n) **higijeničarska služba** je služba za prikupljanje napuštenih, izgubljenih i uginulih životinja; službe osnivaju pravna ili fizička lica u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 4

(1) Zabranjeno je životinju bez razloga ubiti, nanositi joj bol i patnju.

(2) Zabranjeno je mučiti životinje i namjerno ih izlagati stresu.

II - ZAŠTITA ŽIVOTINjA PRI DRŽANjU I UZGOJU

Član 5

(1) Imalac životinje, u zavisnosti od vrste, pasmine, starosti i njenih fizioloških potreba, dužan je životinju:

a) hraniti i napajati prema njenim fiziološkim potrebama,

b) njegovati i obezbijediti joj zdravstvenu zaštitu,

v) obezbijediti joj dovoljno prostora, ako je privezana ili zatvorena,

g) u slučaju da se drži u zatvorenom prostoru, obezbijediti joj dovoljno svjetlosti, toplote, vlage, provjetravanje, higijenu prostora i

d) obezbijediti takav sistem nadzora životinja koje se drže u zatvorenim prostorima da u slučaju nesretnog slučaja imalac životinja može reagovati na propisan način.

(2) Detaljne uslove i način držanja životinja kao i način osposobljavanja lica koja se brinu o životinjama propisuje ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: ministar).

Član 6

(1) Zabranjeno je:

a) prisiljavati životinju na rad i napore koje ona, zbog svog uzrasta ili stanja, ne može podnijeti ili koji prevazilaze njenu snagu,

b) napuštati životinje pribavljene za društvo i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka,

v) uzgojenu ili othranjenu divlju životinju izložiti slobodnoj prirodi ili je ondje naseliti ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru,

g) nanositi bol, patnju ili ozljedu životinjama pri dresuri,

d) mučiti, ubijati ili ozljeđivati životinje tokom snimanja filmova, reklamnih poruka ili sličnih namjena,

đ) provjeravati snagu životinje na drugoj životinji, huškati jednu životinju na drugu, te organizovati borbe životinja,

e) huškati životinje na čovjeka, osim pri dresuri pasa u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove ili za potrebe vojske,

ž) obavljati operativnokozmetičke i hirurške zahvate na životinjama koji nisu propisani kao svojstveni pojedinim pasminama, o čemu će ministar donijeti poseban propis,

z) hraniti živim životinjama druge životinje,

i) upotrebljavati žive životinje kao mamce u lovu i ribolovu,

j) onemogućavati kretanje životinji tako da joj se nanose bol, patnja ili ozljeda,

k) bolesne i ozlijeđene životinje ili životinje sa vidljivom manom koristiti u zaprezi ili pod sedlom,

l) podsticati životinje u rastu dodavanjem hormona rasta u hrani,

lj) odstranjivati glasnice živini,

m) bolno potkivati kopitare,

n) odstranjivati kandže mačkama,

nj) polno zloupotrebljavati životinje,

o) pojesti životinju koja je kućni ljubimac,

p) isprobavati oružje na životinji i

r) pri treningu ili drugim sportskim takmičenjima ili sličnim priredbama primjenjivati mjere na životinji koje uzrokuju znatne bolove, patnje ili ozljede i koje mogu uticati na sposobnost životinja, kao i životinjama davati sredstva za doping.

(2) Zabrana iz stava 1. tačka đ) ovog člana ne odnosi se na organizovanje tradicionalnih borbi bikova (korida), koje odobri nadležno ministarstvo.

Član 7

(1) Kućni ljubimaci moraju imati životne uslove u skladu sa svojim potrebama.

(2) Zabranjeno je držati kao kućne ljubimce životinje koje su zaštićene, divlje životinje, te životinjske vrste i pasmine opasne za život ljudi.

Član 8

(1) Imaoci pasa i mačaka dužni su da registruju pse i mačke u roku od sedam dana od sticanja vlasništva u veterinarskoj organizaciji koja vodi registar za svaku pojedinu životinju.

(2) Radi identifikacije sve životinje trajno treba da budu označene, a imaoci pasa i mačaka dužni su da izvrše trajno označavanje pasa i mačaka pomoću mikročipa.

(3) Zabranjeno je uklanjanje mikročipa iz stava 2. ovog člana, osim u slučaju ako postoje za to opravdani zdravstveni razlozi.

(4) Detaljne uslove koji se odnose na zaštitu zdravlja životinja za držanje i kućnih ljubimaca, kao i način označavanja životinja propisuje ministar.

Član 9

(1) Psi-vodiči slijepih ili invalidnih lica, koji su registrovani za pomoć, zajedno sa imaocem imaju pravo pristupa javnim mjestima i u sredstvima javnog prevoza.

(2) Psi-vodiči slijepih ili invalidnih lica, kao i psi kućni ljubimci, ukoliko nisu na povocu, moraju na javnim mjestima ili u sredstvima javnog prevoza nositi korpu za njušku.

Član 10

(1) Kućni ljubimci se ne smiju prodavati licima mlađim od 16 godina, osim ako imaju dozvolu, odnosno ako su u pratnji roditelja ili staratelja.

(2) Zabranjena je prodaja kućnih ljubimaca na pijacama i sajmovima.

(3) Prodaja kućnih ljubimaca dozvoljena je samo u trgovinama koje ispunjavaju uslove:

a) da je za svaku životinju obezbijeđen dokaz o njenom porijeklu i zdravstvenom stanju i

b) da su radnici u trgovinama osposobljeni za brigu o životinjama.

(4) Zabranjeno je prodavati egzotične životinje i životinje koje su zakonom zaštićene.

III - ZAŠTITA ŽIVOTINjA PRI OBAVLjANjU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I ZOOTEHNIČKIH ZAHVATA

Član 11

Dužnost i obaveza imaoca životinje je da traži pomoć veterinara u slučaju povrede i bolesti životinje, kao i pri njenom porodu ili u slučaju drugih bolesnih stanja, a veterinar je dužan da pruži hitnu veterinarsku pomoć.

Član 12

(1) Svi operativni i zootehnički zahvati na životinjama moraju se primjenjivati sa anestezijom, koju mora obavljati veterinar.

(2) U slučaju da lokalna anestezija ne može životinji otkloniti bol, primjenjuje se opšta anestezija.

(3) Zabranjeno je izvođenje zahvata bez anestezije koji kod životinje uzrokuju bol, takvi će se zahvati smatrati mučenjem životinje

(4) Anestezija se ne sprovodi:

a) prilikom opasnosti od uginuća, ugušenja, iskrvarenja i slično,

b) prilikom označavanja životinja,

v) prilikom dijagnostičkih postupaka i

g) prilikom zahvata nad životinjama koji prouzrokuju manji bol od boli koju prouzrokuje anestezija.

Član 13

(1) Zabranjena je djelimična ili potpuna amputacija pojedinih dijelova životinjskog tijela.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana djelimična ili potpuna amputacija pojedinih dijelova životinjskog tijela dozvoljena je:

a) ako za pojedine operativne zahvate postoji veterinarskomedicinska indikacija,

b) u slučaju kada je kastracija ili sterilizacija potrebna radi sprečavanja neželjenih okota,

v) pri skraćivanju repova kod pasa kod kojih je zahvat u njihovu korist,

g) pri odstranjivanju rogova ili sprečavanju rasta rogova kod goveda mlađih od šest sedmica,

d) pri skraćivanju repa jagnjadi mlađoj od osam dana, elastičnim prstenovima,

đ) pri skraćivanju repa prasadi mlađoj od četiri dana, kao i jagnjadi mlađoj od osam dana,

e) pri skraćivanju kutnjaka prasadi mlađoj od osam dana, ukoliko je to potrebno za zaštitu životinje i njihove majke, braće i sestara,

ž) pri skraćivanju vrhova kljunova živine u intenzivnom uzgoju, kod pilića mlađih od deset dana,

z) pri uklanjanju posljednjeg članka nožnog prsta koji nosi kandže kod tovljenih pilića u toku prvog dana života, u slučaju kada se takvi pilići uzgajaju kao rasplodni pijetlovi i

i) radi izvođenja eksperimenta na životinjama u naučnoistraživačke svrhe u skladu sa ovim zakonom.

IV - USMRĆIVANjE ŽIVOTINjA

Član 14

(1) Usmrćivanje životinja može se sprovesti ako:

a) se životinja ne može izliječiti, a ostanak u životu će joj uzrokovati nepotrebne bolove i patnju,

b) je životinja dostigla visoku starost i otkazuju joj osnovne životne funkcije,

v) životinja boluje od neizlječive ili zarazne bolesti, posebno one koja može ugroziti ljude,

g) je životinja opasna za okolinu,

d) je protekao rok iz člana 30. stav 4. ovoga zakona, đ) je u skladu sa članom 34. ovog zakona,

e) je životinja u agoniji,

ž) je usmrćivanje potrebno radi održavanja prirodne ravnoteže u lovištu, u skladu sa Zakonom o lovstvu i

z) se odvija u okviru mjera za uništavanje štetočina, a na drugi način se ne može spriječiti.

(2) Za slučajeve iz stava 1. t. a) i b) ovog člana o usmrćivanju odlučuje imalac životinje, po uputstvu veterinara, a za slučajeve iz stava 1. t. v), g) i e) ovog člana veterinar.

Član 15

(1) Životinju može usmrtiti lice osposobljeno za te poslove - veterinar.

(2) Usmrćivanje se vrši na način koji će životinji obezbijediti trenutnu smrt.

(3) Uništavanje glodara (deratizaciju) obavljaju za te poslove registrovane i osposobljene organizacije, na način koji će kod životinja prouzrokovati što manje boli i mučenja.

(4) Usmrćivanje životinja koje je u suprotnosti sa ovim članom smatraće se mučenjem životinja.

V - ZAŠTITA ŽIVOTINjA PRI KLANjU

Član 16

(1) Životinja se smije klati samo ako je prije iskrvarenja bila omamljena, osim ako je riječ o posebnom postupku klanja određenim vjerskim obredom ili ako je životinja u agoniji i ako se radi o klanju životinja za potrebe domaćinstva.

(2) Omamljivanje se sprovodi na sljedeći način:

a) mehaničkim načinom (pištolj sa penetrirajućim klipom),

b) električnim načinom i

v) gasom.

(3) Omamljivanje mora sprovoditi lice koje je osposobljeno i licencirano od Ministarstva i koje ne smije upotrebljavati sredstava za omamljivanje kojima se životinji nanosi nepotrebna bol.

Član 17

(1) U klaonici se sa životinjama mora postupati na sljedeći način:

a) životinje za klanje treba po prispijeću istovariti iz prevoznog sredstva, uz upotrebu odgovarajuće opreme, tako da se životinje poštede uznemirenosti, straha, patnji i bolova,

b) kretanje životinja unutar kruga klaonice do prostora za njihov smještaj treba se odvijati pažljivo i bez nanošenja boli, uz primjenu odgovarajućeg pribora za vođenje,

v) klaonice moraju biti opremljene odgovarajućim oborima ili stajama (depoi) u kojima životinje treba da budu smještene, zaštićene od nepovoljnih klimatskih prilika, hranjene i napajane do klanja,

g) životinje moraju biti omamljene odgovarajućim postupcima neposredno prije klanja i

d) postupkom omamljivanja životinje se moraju dovesti u stanje neosjetljivosti i u tom stanju usmrtiti.

(2) Klanje se mora obaviti upotrebom odgovarajuće opreme.

(3) Bolesne i povrijeđene životinje treba klati na samom kraju klanja, poslije zdravih životinja, bez dodatnog izazivanja boli ili mučenja.

(4) Detaljne uslove za zaštitu životinja za klanje propisuje ministar.

Član 18

Životinja se ne smije zaklati ako nije izvršen veterinarski pregled prije klanja i ako nije omamljena na propisan i stručan način, osim u slučaju klanja prema određenom vjerskom obredu ili ako je u agoniji.

VI - ZAŠTITA ŽIVOTINjA PRI PREVOZU

Član 19

(1) Utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja mora se obaviti na način koji neće kod životinja izazvati stvaranje boli ili mučenje životinje.

(2) Prevoz životinja mogu obavljati fizička i pravna lica koja su registrovana za tu djelatnost, a prevozna sredstva kojim se prevoze životinje moraju biti označena propisanom oznakom.

(3) Prevoz životinja za vlastite potrebe mogu obavljati i druga fizička ili pravna lica, ako se njihov prevoz obavlja u skladu sa odredbama ovog zakona i Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj.

(4) Uslove za utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja, kao i uslove koje treba da ispunjavaju mjesta za utovar, pretovar, istovar i pregled životinja prilikom prometa propisuje ministar.

(5) Zabranjeno je u istom prevoznom sredstvu prevoziti materije koje bi mogle biti opasne za njihov život i zdravlje.

Član 20

(1) Zabranjeno je prevoziti životinje ako bi se prevozom izazvale patnje, mučenja, oboljenje ili uginuća životinja, kao što:

a) utovar i prevoz tokom velike vrućine ili hladnoće,

b) prevoz u nepokrivenim kamionima, vagonima ili na nepokrivenom dijelu plovila, pri čemu životinje nisu zaštićene od klimatskih uslova,

v) prevoz u zatvorenim prevoznim sredstvima, kavezima i ambalaži ako u njima nije osigurano provjetravanje,

g) prevoz životinja osjetljivih na visoke ili niske temperature ako u prevozu nije osigurana odgovarajuća temperatura,

d) prevoz bez osigurane minimalne propisane površine za svaku životinju,

đ) prevoz bez osiguranja od samopovređivanja životinje, povređivanja drugih životinja ili ispadanja iz prevoznog sredstva,

e) prevoz bez obezbijeđenog hranjenja, napajanja i odmora životinja u intervalima koji su propisani,

ž) prevoz bolesnih ili u slučaju kada postoji sumnja da su životinje bolesne ako nije osigurana veterinarska pomoć,

z) prevoz životinja kod kojih postoji sumnja da boluju od zarazne bolesti,

i) prevoz vodenih životinja u posebnim prevoznim sredstvima ili spremnicima bez dovoljne količine vode, odgovarajuće temperature i kiseonika i

j) prevoz ženki u posljednjoj četvrtini bremenitosti, ženki u prvih 48 časova nakon okota i njihove mladunčadi, osim ako je potrebna hitna veterinarska intervencija.

(2) Obavljanje prevoza na neki od načina iz stava 1. ovog člana smatra se mučenjem životinja.

Član 21

(1) Prevoznik je dužan da:

a) obezbijedi posebnu zaštitu od opasnih i divljih životinja te fizičku zaštitu opasnih i divljih životinja, a prevozno sredstvo mora biti tako označeno da upozorava da se prevoze opasne ili divlje životinje i

b) odredi lice (u daljem tekstu: pratilac) koje će se tokom prevoza brinuti o ispunjavanju propisanih uslova za transport životinja, njihovom napajanju, hranjenju i odmoru, u skladu sa odredbama Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj.

(2) Pratilac životinja mora biti stručno osposobljeno lice, a program obuke, način osposobljavanja, provjeru znanja i obučenosti pratioca propisuje ministar.

Član 22

Pri utovaru, istovaru, pretovaru i tjeranju životinja zabranjena je upotreba predmeta kojima se direktno nanosi bol životinjama.

VII - ZAŠTITA DIVLjIH ŽIVOTINjA

Član 23

Zabranjuju se radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke, podvrgavaju mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenja, napajanja, razmnožavanja) raznim zahvatima poput:

a) onemogućavanja pristupa vodi ograđivanjem, onečišćenjem, tjeranjem i slično,

b) uništavanja cijelog staništa ili njegovih dijelova bitnih za opstanak neke vrste,

v) unošenja stranih životinjskih vrsta u stanište,

g) hvatanja živih životinja ili usmrćivanja životinja na način koji uzrokuje trajnije patnje i

d) drugih zahvata sa štetnim posljedicama.

Član 24

Korisnici lovišta divljim životinjama u prirodnim staništima dužni su da obezbijede:

a) sve potrebne uslove za biološki opstanak prirodne populacije u sklopu ekološke ravnoteže,

b) saniranje mogućih zatečenih ili novonastalih poremećaja u staništu i

v) veterinarskozdravstvenu zaštitu.

Član 25

Zabranjeno je uzgajati divlje životinje, osim u slučaju uzgoja u zoološkim vrtovima i radi spasavanja pojedinih životinjskih vrsta.

VIII - ZAŠTITA ŽIVOTINjA U ZOOLOŠKIM VRTOVIMA, CIRKUSIMA I NA IZLOŽBAMA

Član 26

Imaoci životinja u zoološkim vrtovima, cirkusima i na izložbama dužni su da obezbijede u skladu sa ovim zakonom i:

a) nastambe koje prostorom i opremom zadovoljavaju osnovne potrebe svake životinjske vrste te uz zatvoreni prostor još i otvoreni prostor za kretanje,

b) primjerenu hranu i vodu u potrebnim količinama,

v) potrebnu veterinarsku zaštitu i liječenje,

g) human odnos zaposlenog osoblja prema životinjama,

d) zaštitu životinja od posjetilaca i

đ) zaštitu posjetilaca od životinja.

Član 27

(1) Zoološki vrt se može osnovati ako su pored opštih uslova ispunjeni i uslovi iz člana 26. ovoga zakona.

(2) Saglasnost za osnivanje zooloških vrtova donosi nadležni ministar.

(3) Cirkuske priredbe sa životinjama i izložbe životinja mogu se održavati na osnovu dozvole koju daje ministar na osnovu zahtjeva i priložene dokumentacije o porijeklu i zdravstvenom stanju životinja.

(4) Uslove za osnivanje i rad zoološkog vrta, te uslove za održavanje cirkuskih priredbi sa životinjama i izložbi životinja propisuje ministar.

Član 28

U cirkuskim priredbama i izložbama životinja zabranjeno je vođenje i nastupanje sa posebno sputanim životinjama (npr. medvjed) te sa životinjama sa tjelesnim manama.

IX - ZAŠTITA NAPUŠTENIH I IZGUBLjENIH ŽIVOTINjA

Član 29

(1) Napuštenim i izgubljenim životinjama potrebno je obezbijediti adekvatan smještaj i veterinarskozdravstvenu pomoć.

(2) Lice koje nađe napuštenu ili izgubljenu životinju dužno je da o tome obavijesti najbližu veterinarsku stanicu ili prihvatilište za životinje.

(3) Ako je životinja bolesna ili povrijeđena, te se ne može izliječiti, potrebno joj je oduzeti život na način koji uzrokuje minimalnu bol, patnju ili trpljenje (eutanazija).

(4) Zabranjeno je napuštene i izgubljene životinje iskoristiti u svrhu vršenja eksperimenata.

Član 30

(1) Vlasnik prihvatilišta za životinje dužan je da:

a) obezbijedi dovoljnu količinu hrane i vode za životinje,

b) obezbijedi veterinarskozdravstvenu zaštitu životinja,

v) obezbijedi dovoljno životnog prostora za svaku životinju,

g) vodi evidenciju o svakoj zbrinutoj životinji i

d) vodi evidenciju o svakoj udomljenoj životinji.

(2) Imalac životinje ima pravo da zahtijeva vraćanje životinje koja je nađena i smještena u sklonište u roku od osam dana od dana smještanja u sklonište. U protivnom, životinja se može dodijeliti drugom zainteresovanom licu.

(3) Lice koje udomi pronađenu životinju dužno je da potpiše izjavu o udomljavanju životinje.

(4) Životinje iz skloništa koje nije moguće udomiti mogu se nakon 30 dana držanja usmrtiti.

(5) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave izdaje odobrenje za formiranje prihvatilišta za životinje, a na osnovu uputstva koje propisuje ministar.

Član 31

(1) Napuštene i izgubljene životinje skupljaju zaposleni u higijeničarskoj službi tako da životinji nanose najmanje boli i patnji i predaju ih u prihvatilišta za životinje.

(2) Ako je pronađena divlja životinja, higijeničarska služba je obavezna da najbližem lovačkom društvu podnese zahtjev za njeno vraćanje u prirodu ako je to moguće ili, u suprotnom, životinju preda najbližem zoološkom vrtu koji je opremljen za njeno primanje. Ukoliko ni zoološki vrt nije u mogućnosti da primi životinju, ona se usmrćuje.

(3) Ako je pronađena posebno zaštićena divlja životinja, obavještava se organ državne uprave nadležan za poslove zaštite prirode i životne sredine, koji donosi odluku o daljem postupku.

(4) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave izdaje odobrenje za formiranje higijeničarske službe za životinje, a na osnovu uputstva koje propisuje ministar.

Član 32

Prihvatilišta i higijeničarske službe finansiraju se iz budžeta gradova i opština i drugih vidova finansiranja (donacije, pokloni i drugo).

X - ZAŠTITA ŽIVOTINjA NAMIJENjENIH ZA EKSPERIMENTE I DRUGA NAUČNA ISTRAŽIVANjA

Član 33

(1) Eksperimente na životinjama mogu obavljati pravna lica koja su registrovana za izvođenje eksperimenata i imaju odobrenje Ministarstva za obavljanje eksperimenata na životinjama.

(2) Eksperimenti na životinjama prema stavu 1. ovoga člana mogu se dozvoliti samo ako se pretpostavljena bol, patnja ili ozljeda životinja može etički opravdati očekivanim rezultatima koji su od značaja za ljude ili životinje, odnosno nauku.

(3) Eksperimenti u kojima se upotrebljavaju životinje mogu se sprovoditi za:

a) istraživanje, izradu, kvalitet, efikasnost i sigurnost lijekova, hrane i drugih supstanci ili proizvoda,

b) za uklanjanje, prevenciju, dijagnostikovanje ili liječenje bolesti ili druge anomalije ljudi, životinja ili biljaka,

v) za ocjenjivanje, detekciju ili modifikaciju psihičkih stanja ljudi i životinja i

g) za zaštitu životne sredine u interesu zdravlja ili zaštite ljudi i životinja.

(4) Uslove koje moraju da ispunjavaju pravna lica koja se bave vršenjem eksperimenata nad životinjama propisuje ministar.

Član 34

(1) Odobrenje za obavljanje eksperimenata nad živim životinjama izdaje se kada nije moguće nabaviti ljudske ćelije ili tkivo za vršenje eksperimenata i ako tehnologija koja je na raspolaganju ne zadovoljava zahtjeve istraživanja.

(2) Svaki eksperiment treba da se vrši na najmanjem mogućem broju životinja.

(3) Prije početka izvođenja eksperimenta, u toku izvođenja i prateći izvođenje eksperimenta potrebno je životinju dovesti u stanje anestezije ili analgezije, ako način vršenja eksperimenta to dopušta.

(4) Odobrenja za obavljanje eksperimenata nad životinjama ne mogu se izdati za:

a) isprobavanje oružja, municije ili pripadajućeg pribora,

b) istraživanje ili razvoj proizvoda od duvana i alkohola,

v) istraživanje hemijskih sredstava za pranje i dezinfekciju predmeta opšte upotrebe i

g) istraživanje u kozmetičke svrhe.

(5) Odobrenje za obavljanje eksperimenata iz člana 33. stav 1. ovog zakona izdaje se za konkretan eksperiment ili seriju eksperimenata, uz preciziran rok obavljanja.

Član 35

(1) Eksperimente na životinjama mogu obavljati visokoškolske i naučnoistraživačke ustanove, te stručna pravna lica koja su registrovana za obavljanje eksperimenata na životinjama, ako ispunjavaju zahtjeve iz člana 33. ovog zakona i sljedeće uslove:

a) da imaju zaposleno stručno lice u skladu sa odredbama stava 2. ovog člana,

b) da raspolažu potrebnim prostorom, uređajima, opremom i drugim sredstvima za obavljanje eksperimenata nad životinjama,

v) da raspolažu nastambama za životinje za eksperimente i

g) da mogu obezbijediti propisani način držanja tih životinja, uključujući njegu, pomoć i redovnu zdravstvenu zaštitu.

(2) Pravno lice koje izvodi eksperiment na životinji mora imati zaposlenog stručnjaka za zaštitu životinja koji ima potrebno znanje iz te oblasti i koji je zadužen za njegovo vođenje i pripremu obrazloženja za vođenje eksperimenta.

(3) Eksperimente na životinjama mogu obavljati veterinari, ljekari, inženjeri stočarstva, farmakolozi, stomatolozi ili biolozi.

(4) Potrebno je da lica koja izvode eksperiment ili učestvuju u njemu i lice koje se brine o životinjama u toku eksperimenta imaju adekvatno znanje i obuku.

(5) Lica koja su posebno zadužena za izvršenje ili nadzor nad sprovođenjem eksperimenta treba da dobiju uputstva iz odgovarajućih naučnih disciplina, a koja je nephodno primijeniti za spretan rad i zaštitu laboratorijskih životinja za odgovarajući eksperiment.

Član 36

(1) Imaoci životinja za eksperiment dužni su da:

a) životinjama za eksperimente pruže smještaj, hranu, vodu i brigu koja je adekvatna njihovom zdravlju i dobrobiti,

b) svedu na minimum ograničenje koje životinjama za eksperimente može zadovoljiti njihove psihičke i etiološke potrebe,

v) nadgledaju okruženje u kojem se životinje za eksperimente nalaze,

g) svakodnevno provjeravaju dobrobit i zdravstveno stanje životinja od nadležnih lica i

d) otklone uzrok nezgode ili trpljenja životinja za eksperiment na najbrži mogući način.

(2) Životinje za eksperimente moraju da budu obilježene i o tome su imaoci životinja dužni da vode evidenciju.

Član 37

Eksperimenti na životinjama za nastavne svrhe dozvoljeni su samo ako se ne mogu postići zadovoljavajući rezultati drugim nastavnim pomagalima (npr. slike, modeli, preparati, kompjuterski programi i slično), s tim da se za svaku grupu u uobičajenom postupku može upotrijebiti samo jedna životinja.

Član 38

(1) Ministar, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za nauku i tehnologiju, formira Komisiju za zaštitu i dobrobit životinja (u daljem tekstu: Komisija), sastavljenu od sedam članova, koju čine stručnjaci iz oblasti stočarstva, medicine, veterinarstva, kao i predstavnici nevladinih organizacija koji imaju za cilj zaštitu životinja.

(2) Pri izboru članova Komisije mora se voditi računa da ne postoji sukob interesa.

(3) Komisija pruža savjete o pitanjima etike i dobrobiti životinja u postupcima upotrebe životinja.

(4) Zabranjeno je izvoditi eksperimente ili testove na životinjama bez pozitivnog mišljenja Komisije.

(5) Posebne propise koji se odnose na zaštitu i dobrobit laboratorijskih životinja, izvođenje eksperimenata, evidenciju koja se vodi, formiranje Komisije iz stava 1. ovog člana donosi ministar.

XI - SAVJET ZA ZAŠTITU I DOBROBIT ŽIVOTINjA I DRUŠTVA ZA ZAŠTITU ŽIVOTINjA

Član 39

(1) Savjet za zaštitu i dobrobit životinja (u daljem tekstu: Savjet) je savjetodavni organ koji formira ministar iz reda istaknutih stručnjaka veterinarske struke, inženjera stočarstva, te medicinske, biološke, farmakološke i srodnih struka, koji djeluju na području zaštite zdravlja životinja.

(2) Zadaci Savjeta su:

a) ocjena stanja na području zaštite i dobrobiti životinja,

b) učešće u izradi strategija za zaštitu i dobrobit životinja,

v) praćenje sprovođenja ovog zakona i predlaganje rješenja u vezi sa zaštitom i dobrobiti životinja i

g) pružanje savjeta u vezi sa zaštitom i dobrobiti životinja.

(3) Savjet donosi poslovnik o svom radu.

Član 40

(1) Društva za zaštitu životinja osnivaju se u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Republike Srpske.

(2) Društva iz stava 1. ovog člana djeluju na području:

a) zaštite i dobrobiti životinja,

b) edukacije stanovništva u pogledu zaštite i dobrobiti životinja i

v) saradnje sa institucijama koje se bave zaštitom i dobrobiti životinja.

XII - NADZOR

Član 41

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega sprovodi veterinarska inspekcija.

Član 42

U obavljanju inspekcijskog nadzora, u skladu sa pravima i obavezama određenim ovim zakonom i podzakonskim propisima donesenim na osnovu njega, veterinarski inspektor ima pravo da:

a) u slučaju postojanja sumnje da se sa životinjama postupa na način koji nije u skladu sa odredbama ovog zakona, slobodno pristupi u sve prostorije gdje borave ili se iskorišćavaju životinje,

b) obavlja redovne preglede svih prostorija gdje borave ili se iskorišćavaju životinje, zatim sajmove, priredbe, trgovine sa životinjama, prevoznike i drugo,

v) privremeno ili trajno oduzme životinju od imaoca u slučaju postojanja sumnje da se krše odredbe ovog zakona,

g) naredi usmrćivanje ili klanje životinje ako za to postoje opravdani veterinarskozdravstveni razlozi,

d) naredi istovar i odmor životinja u slučaju utovara prekobrojnih životinja ili dužeg vremenskog transporta,

đ) zabrani klanje životinja ako prije toga nisu omamljene,

e) zabrani izvođenje operativnih ili drugih zahvata na životinji ako nije izvršena analgezija ili anestezija i

ž) zabrani rad prihvatilišta i higeničarskih službi za životinje ako nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Član 43

Ako organi unutrašnjih poslova i drugi nadležni organi u obavljanju svojih zadataka utvrde da postoji kršenje odredbi ovog zakona ili

propisa donesenih na osnovu njega, dužni su da o tome obavijeste najbližeg veterinarskog inspektora.

XIII - KAZNENE ODREDBE

Član 44

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice koje je imalac životinje ako:

a) životinju bez razloga ubije, nanosi joj bol, patnju i muči je (član 4.),

b) postupa suprotno odredbama člana 5. ovog zakona,

v) postupa suprotno odredbama člana 6. stav 1. ovog zakona,

g) ne zatraži pomoć veterinara u slučaju povrede i bolesti životinje, pri njenom porodu ili u slučaju drugih bolesnih stanja (član 11.),

d) dozvoli izvođenje operativnih i zootehničkih zahvata bez anestezije, koju mora sprovoditi veterinar (član 12. stav 1.),

đ) dozvoli izvođenje djelimične ili potpune amputacije pojedinih dijelova životinjskog tijela (član 13. stav 1.),

e) usmrćuje životinje koje se mogu izliječiti, a čiji ostanak u životu neće uzrokovati nepotrebne bolove i patnju i koje nisu dostigle visoku starost, a čije osnovne životne funkcije ne otkazuju (član 14. stav 1. t. a) i b),

ž) u zoološkim vrtovima, cirkusima i na izložbama ne obezbijedi nastambe koje prostorom i opremom zadovoljavaju osnovne potrebe svake životinjske vrste (član 26.) i

z) vrši vođenje i nastupanje sa posebno sputanim životinjama u cirkuskim priredbama i izložbama životinja (član 28.).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 300,00 do 1.200,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100,00 do 400,00 KM fizičko lice.

Član 45

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 6.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

a) ne vodi registar za svaku pojedinu životinju (član 8. stav 1.),

b) prodaje kućne ljubimce licima mlađim od 16 godina (član 10.),

v) ne pruži hitnu veterinarsku pomoć (član 11.),

g) usmrćuje životinje koje ne boluju od neizlječive bolesti, koje ne mogu ugroziti ljude i koje nisu opasne za okolinu (član 14. stav 1. t. v) i g),

d) kolje životinju bez omamljivanja, osim ako je riječ o posebnom postupku klanja određenom vjerskim obredom ili ako je životinja u agoniji (član 16. stav 1.),

đ) obavlja utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja na način koji kod životinja izaziva stvaranje boli ili mučenje životinja (član 19. stav 1.),

e) kao prevoznik ne obezbijedi posebnu zaštitu od opasnih i divljih životinja, te fizičku zaštitu opasnih i divljih životinja (član 21. stav 1.),

ž) pri utovaru, istovaru, pretovaru i tjeranju životinja upotrebljava predmete kojima se direktno životinjama nanosi bol (član 22.),

z) obavlja radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke podvrgavaju mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenja, napajanja, razmnožavanja) raznim zahvatima (član 23.),

i) uzgaja divlje životinje, osim u slučaju uzgoja u zoološkim vrtovima i radi spasavanja pojedinih životinjskih vrsta (član 25.),

j) zoološki vrt ne ispunjava uslove za osnivanje (član 27.),

k) napuštene i izgubljene životinje iskoristi u svrhu vršenja eksperimenata (član 29. stav 4.),

l) vlasnik prihvatilišta ne obezbijedi dovoljnu količinu hrane i vode za životinje, veterinarskozdravstvenu zaštitu životinja, dovoljno životnog prostora za svaku životinju i ne vodi evidenciju o svakoj zbrinutoj i udomljenoj životinji (člana 30. stav 1.),

lj) obavlja eksperimente na životinjama, a nije registrovano za izvođenje eksperimenata i ako nema odobrenje za obavljanje

eksperimenata nad živim životinjama (član 33. stav 1. i član 34. stav 1.) i

m) izvodi eksperimente ili testove na životinjama bez pozitivnog mišljenja Komisije (član 38. stav 4.).

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovoga člana kazniće se novčanom kaznom od 300,00 do 1.000,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100,00 do 300,00 KM fizičko lice.

XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 46

Ministar je dužan da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donese sljedeće propise:

a) pravilnik o zaštiti životinja za držanje i uslove koje moraju da ispunjavaju objekti za držanje životinja (član 5.),

b) pravilnik o obavljanju operativnih i hirurških zahvata na životinjama koji nisu propisani kao svojstveni pojedinim pasminama (član 6.),

v) pravilnik o držanju i zaštiti kućnih ljubimaca (član 8.),

g) pravilnik o zaštiti životinja prilikom klanja (član 17.),

d) pravilnik o načinu transporta životinja (član 19.),

đ) pravilnik o uslovima i načinu držanja životinja u zoološkim vrtovima, cirkusima i prodavnicama kućnih ljubimaca (član 27.),

e) pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju organizacije koje se bave vršenjem eksperimenata na životinjama (član 33.),

ž) pravilnik o zaštiti laboratorijskih životinja (član 38.),

z) uputstvo o formiranju i uslovima koje moraju ispunjavati prihvatilišta za životinje (član 30.) i

i) uputstvo o formiranju i uslovima koje moraju ispunjavati higijeničarske službe (član 31.).

Član 47

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".